

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.



SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. az. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árazabály szerint.

Orvossztrájk.

Állítólag holnap a szabadkai betegsegélyző orvosai beszüntetik a munkát. Állítólag szüntetik csak be. Ugy halljuk, hogy néhány orvos nem tudott ma délelőtt még a sztrájkról. Van olyan orvos is, aki nem hajlandó sztrájkra, de hallott róla, hogy a Jakab-erkölcsöknek kollégái között is vannak hívei.

Tehát sztrájk: orvos-sztrájk a betegek, a munkások, a kisiparosok zsebe ellen. Oly lelketlenség, — azok részéről, akik csakugyan sztrájkolni akarnak, akiknek néhány beteg ápolásáért nem elég az aránylagosan busás fizetés, — aminő lelketlenséget még csak elgondolni is rettenetes. Lelketlenség azért, mert az amugy is tulterhelt kisiparosság, az amugy is szegény munkásság ellen a tudomány nevében intéznek merényletet. Orvos, aki csak azért orvos, hogy minél többet fizetessen magának szegény emberek által; orvos, aki a beteget nem a tudomány irgalmasságával nézi, hanem benne egyszerű keresetforrást lát; orvos, aki a humanizmust, a szeretetet arcul üti a tudománnyal! Irtózatós! A Jakab-erkölcsök romboló hatásának legijeszítőbb, legrémesebb példái. Ha a Jakab-erkölcsök a tudományt enyire megfosztották erkölcsi lényegétől, akkor rombolás révén is vissza kell állítani a szeretet erkölceit, a keresztény erkölcsöket, melyeknek visszaállítására a keresztény szociálistus van hivatva.

Kimutattuk már számtalanszor, menyire nincs igazuk a betegsegélyző orvosoknak, akik 6 meg 9 koronákat követelnek tagonkint. Epen ezért erre visszatérnünk fölösleges. Most nem is ez a célunk. A fegyvert akarjuk a kezébe adni a munkásságnak, a kisiparosságnak az igazságtalanul sztrájkolókkal szemben, ha ugyan akadnak ilyenek, mert még a híresztelések dacára is képtelenek vagyunk elhinni, hogy holnap csakugyan kiütne a sztrájk a szabadkai betegsegélyzőnek orvosai részéről. A fegyverek a következők.

A betegsegélyzőnek kötelessége a betegeket gyógyítani. Ha orvosai sztrájkolnak, itt vannak az orvosok a betegsegélyzőn kívül, még ha az imént betegsegélyző orvosok voltak is.

A betegsegélyző rendelő szobájában jelentkező beteget küldjük a

kerületi orvosokhoz, akiknek a díja meg van állapítva. Ez az orvos, sőt más orvos is köteles a megállapított díj ellenében, — esküjéhez híven, — a beteget megvizsgálni, az orvosi rendelvényt kiállítani. A rendelvényt a betegsegélyző megcsináltathatja. Ha a beteg ágyban fekvő beteg, a szabályrendelet értelmében köteles az orvos a szükséges látogatásokra. A betegsegélyző, megbízottja által, kifizeti a megállapított konzultációs és látogatási díjat. A legbiztosabb számítás szerint kevesebbe kerül így a betegek gyógykezelése, mint akár a mostani viszonyok szerint.

Ha az orvos vonakodnék kötelességét teljesíteni, ott van a büntető bíróság, amely diplomájától megfoszthatja azért, mert esküjéhez mérten a tudományát nem használta arra a célra, amely célból neki tudása alapján az oklevelet megadták.

Nem azt mondjuk mi ezzel, hogy az orvos a szeretet nevében kizsákmányolható tudomány legyen, hanem azt, hogy a tudományáért, szeretetért, irgalmasságot is gyakorolva a szenvedők iránt, megelégedjék anyival, amennyiért például mint kerületi orvos teendőinek végzésére vállalkozott, vagy amennyi a szegénységgel szemben nem viseli magán a kapzsiság jellegét.

Az embertelen, az irgalmasságot is megtagadó sztrájk ellen ez csak tulságosan igazságos fegyver. Ha az a betegsegélyző a vagyonosok szanatóriuma volna, hát hagyján volna még a sztrájk, ha a vagyonosok nem vagyoni állapotukhoz mérten akarnának fizetni. De ez a betegsegélyző a szegények mentsvára, a humanizmus intézménye, melyet a jog és az irgalmasság egyaránt megszentel. Hát ha még ennek dacára is hatalmaskodni akar az orvos, hogy anyagi boldogulhatásának rabszolgáivá tegye a szegénységet, akkor a betegsegélyző intézőinek kötelessége a törvényes alapokon nyugvó, fent röviden vázolt védekezés.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amidőn HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevá-
:-: sárlásaikat eszközlik. :-:

Főgimnáziumunk államosítása

A 26-iki közgyűlésnek egyik legfontosabb tárgya a főgimnáziumunk államosítására vonatkozó tanácsi javaslat lesz. Az államosításra vonatkozólag elmondtuk a magunk véleményét, s nem is ellenezzük azt, ha a katolikus jelleget megtartja. Hogy ehhez joga van, azt megcáfolhatatlanul bebizonyítottuk.

Lehet, hogy a tanács kész javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, lehet, hogy csak felhatalmazást kér a tárgyalások megkezdésére. Ez másodrangú kérdés. A fő az, hogy az ügy fontossága eddig a tanács részéről több nyilvánosságot érdemelt volna. Mi többször érdeklődtünk az ügy állása iránt, a válasz mindig az volt: nem tudunk semmit.

Pedig bizony a katolikus Szabadka megérdemelt volna egy kis bizalmat tanácsa részéről.

Amde az ügy még nincs elkésve. Meg vagyunk győződve, hogy akadnak még ezen ügynek olyan katolikus barátai, akiknek mint törvényhatósági bizottsági tagoknak talán több joga lesz az ügy mélyébe tekinteni, mint nekünk, egyszerű újságíróknak.

Huszonhatodikáig még érdeklődhetnek az ügy iránt. Ha a kapott felvilágosítás esetleg megnyugtató lesz, ezt katolikus értelemben értjük, akkor bizonyára senkinek sem lesz kifogása az államosítás ellen.

Halljad Izrael.

— Néhány szó a talmudról. —

A rabbinus védekezése.

„Aki zsidót arcul üt, oly súlyos bünt követ el, mintha az isteni fölséget ütötte volna arcuk.” Itt is egy kis ferdítéssel van dolgunk. Ott Szanhedrin 58b. lapján nem arról van szó, hogy ki volt az ütő és kit ütött meg, zsidó volt-e, vagy nem zsidó, hanem a talmud ott csak emberről szól és pedig derék és becsületes emberről, azt ütni nem szabad.

A talmud az Irás szavaiból indul ki „Isten saját képmására teremtette az embert.” Tehát Isten hasonlatosságára teremtett lényt ütni, megütni, megalázni nem szabad. A talmud ott nem a zsidót védi, hanem az embert és pedig jóra való embert. A gyilkos, a bűnös az Isteni bélyegét homlokáról. Tán Judában nem végezték ki a gyilkost, ha zsidó is volt? A cikk szerzője vétek és nevetségesnek találja e tantételt, pedig magasztos e tan, mert ez ritkította a pofokodást és bicskázást Izraelben.

Petrányi válasza.

Rabbi urnak nagyon rossz Talmudkiadása lehet. Huber is, a sulzbachi talmud is és a Goldschmidt-féle is valamennyien nem ember-t írnak az eredeti héber szövegben, hanem igenis izraelitát! (Loáo schel jisrael — ezt ne magyarázza nekem senki adam-nak. Ha valakinek az érdeke úgy is kívánná, még ne akasszon szög-re minden szövegkritikát! Vannak helyek a Talmudban, hol az élesebb kitételeknél a rabbi enyhébbeket használják, de izraelt nem helyettesítették emberrel. S ha megvan önnek a Golds-

midt-féle kiadás, nézze meg ugyanezen helyhez szóló jegyzetét! (VII. köt. 250. lap.) Ott az ön mondásának épen az ellenkezőjét fogja találni. A szentírásból van idézve egy hely; „ember” van benne említve és a jegyzet azt mondja: itt az ember is így értendő; „izraelita.” S ön ugyan ezen helyre azt mondja, hogy az izraelita helyett „ember” értendő! No kérem, ha én csak így tanultam volna meg a mi theológiánkat, nem volna jó! Es mondja csak kérem, mért nem nézte meg az előtte álló mondatot? Ott egy *nem-zsidóról* (ben noach) van szó, a ki megüt egy zsidót! Ez a két mondat szorosán összefügg egymással! S én ezt a két mondatot együtt idéztem első cikkemben. Tehát az egész magyarázat, melyet az „ember” szóra épít fel, *alaptalan, légbőlkapott.* Kegyed mondja nekem, hogy nézzem a szöveg-összefüggést? Nem bizonyítja-e ez a hely is azt, amit állítottam, hogy a mármarosiak szemében Husz kivégzése valami igen nagy dolog? Különben rabbi ur fejtegetése a bicskázásról és pofonról igen eredeti.

A rabbinus védekezése.

„Szerző ur ezen hamisított, az összefüggésből kiszakított és az eredeti értelemből kiforgatott idézetekre felépíti hatalmas cikkét, hogy a mármarosi zsidóság azért mozgatót meg minden követ, mert egy zsidó életet ha bűnös is, meg kell menteni minden áron. Téves és hamis ezen nézet. A talmud sohasem védte a bűnöst, hanem az ártatlant. A mármarosi zsidóság, mely szintén a talmud alapján áll, jól tudja, „hogy az állam törvénye kötelező mindenkire,” jól tudja, hogy Husz Abrahám, az eltévedt bűnös *megérdemli a büntetést*; ha mégis felszólt, ha mégis exponálta magát, nem azért tette azt, mert azonosította magát egy elvetemedett emberrel; hanem azért, mert restellte és szégyelte magát, hogy az ő jámbor és vallásos községében ilyen bűnös egyént. Ezt a szégyenfoltot nem Husz Abrahámról, hanem önmagáról akarta lemosni.”

Petrányi válasza.

Engedelmet! Eddig egyetlenegy idézetet sem forgattam ki, nem hamisítottam meg; mindenik idézetemet bárkinek eredetiben megmutatom! De cikkirő ur állított olyant, ami a szöveggel teljesen ellenkezik. A mi a Husz miatt ért szégyenfoltot illeti, magyarázatnak ez is magyarázat. Ha így szebb, nekem nagyon mindegy! De hát mondja csak cikkirő ur: ez a hitközség szégyenfoltja? Ha a kegyed által képviselt hitközség kebelében akad egy elvetemült, legyen nyugodt, én se kegyednek, se a hitközségnek azt szégyenfoltul nem fogom betudni. Így a mármarosiakat csak bekeverte cikkirő ur! Ilyen védelemmel az ügynek nem sokat tetszik használni! Folyt. köv.

Uj Keresztény Szociális Egyesület.

A tavankutiak már rég faképnél hagyták a vörösöket, mert belátták, hogy bolond ember az, a ki üres ígéretek fejében kész éveken át keserves filléreit uraskodó zsidólegények enyves kezeire bizoni.

Ez azonban csak első lépés volt a boldogulás felé. A második lépést szent-József napján tették meg, a mikorra körükbe hívták Mészáros Béla káplánt, hogy őket a keresztény szociálizmussal megismertesse.

A meghívott kész-örömet vállalkozott s f. hó 19-ének délutánján Mihályevics Miklós vendégszerető házában a nagyszámban összesereglett tavankuti munkásságnak érthetően megmagyarázta, hogy mi a keresztény szociálizmus s hogy mit is akar az elérni?

Az eszme az összes jelenlevők osztatlan tetszésével találkozott, amiért aztán a szónok indítványára egyhangulag határozatba ment, hogy a keresztény szociális elvek alapján a tavankuti egyesület rögtön meg is alakuljon.

A lelkes hallgatóság köréből, — amelyek számát jó 120-ra becsültük — 50-en azonnal be is iratkoztak a „Tavankuti Keresztény Szociális Egyesület”-be s az álta-

lonos alapszabályok elfogadása után rögtön meg is választották annak tisztikarát.

Elnök: Jakocsevics István, alelnök: Kollár István, pénztáros: Percsics János, jegyző: Cselik József, ellenőrök: Szitarics Marián és Vidákovics-Hadnagy Máttyás, választmányi rendes tagok: Beretics Jakab, Mihályevics Miklós, Szaulics Gergely, Sefcsics János, Szekulics Márk, Kollár Márk, Novics József és Szuknovics Tamás, póttagok: Bodics Ferencz és Pertics Antal lettek.

Az új egyesület helyisége Tavankut 522. házában van, a melyet Mihályevics Miklós elbarátunk önzetlen lelkesedéséből a keresztény érzelmi munkásságnak ingyen ajánlott fel.

A hol ily önfeláldozó munkások állanak egy egyesület élén, ott annak az egyesületnek csak szép jövőt jósolhatunk.

Egyébként a lelkesedés általános s így több száz tagu egyesületre lehet kilátás.

Miért mer minden jöttment packázni velünk, többségben levő, magyar katolikusokkal? Mert nincs erős sajtónk. Ha nincs, hát legyen! Lesz, csak lépjenek be mindnyájan a
KATH. SAJTÓEGYESÜLETBE

Tiltakozó népgyűlés.

Munkaadók, munkások egyaránt érzik azon nyomasztó anyagi helyzetet, amelybe őket a betegségyőzről szóló új törvény sodorta. Lapunk több ízben utalt az új törvény által megteremtett visszaságokra. Kimutattuk, minő képtelen terheket ró a munkaadókra és munkásokra egyaránt.

Az ország minden részében felhangzanak a panaszok, sőt több helyen már tiltakozó népgyűléseket is tartottak, melyeken a törvény haladéktalan revideálását követelték.

Az építő-iparosok szövetsége ezen ügyben tegnap Nagy Ferenc elnökle alatt ülést tartott, s elhatározta, hogy Szabadkán is tiltakozó népgyűlést tartanak, természetesen az összes érdekeltek bevonásával.

A népgyűlést minél előbb megtartják, a szervezés munkálataira tizenkéttagú bizottságot küldtek ki. A bizottság tagjai: Nagy Ferencz, Rigó Ferencz, Morvay Antal, Abrasits Mihály, Kalmár András, Sefcsics Lajos, Stern Zsigmond, Veisz János Antal, Horváth Sándor, Pukkel Pál, Moldoványi József, Fekete Endre.

Az előkészítő bizottság vasárnap délelőtt féltízkor ülést tart.

Wekerle a királynál. Wekerle Sándor miniszterelnök — mint értesülünk — a jövő hét közepéig Bécsbe utazik s kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Ez az audencia a horvát kérdésnek s a katonai egyezés dolgának egyformán szól s eshetőleg mélyreható jelentőségű fordulat következhetik a nyomában. Kossuth Ferencz kihallgatásra való meghívása és ezzel a katonai kérdések egész komplexumának napirendre kerülése. Beavatott politikai körökben biztosra veszik, hogy nyomban a házszabályrevízió vitájának befejezése után a politikai helyzet egészen a katonai kérdés jegyére kerül.

Polónyi—Lengyel ügy. A mai lapok szerint ezen ügy tárgyalására a királyi kuria más bíróságot delegált. Ma tehát szenzáció számban ment a kuria ítélete, amely elutasította a koronaügyész azon indítványát, hogy ezen ügyet a pozsonyi vagy a győri esküdtbíró tárgyalja, s a tárgyalásra a budapesti esküdtbírósgot mondta ki illetékesnek.

A király állapota. A király állapota teljesen a javulás útján van. A király a múlt éjszakán jól aludt, itt-ott gyöngén köhécselt, de ez álmát csak nagyon kis mértékben zavarta. A király ma reggel nagyon megerősödöttnek érezte magát és kitünő étvágygyal reggelizett.

H I R E K.

Tájékoztató.

Április 13. A filharmóniai társaság második hangversenye a városi színházban.

— **Szentségimádás.** A szent-ferenciek templomában holnap, szombaton egész nap általános szentségimádás lesz.

— **A majsai-uti vasuti felüljáró.** A kereskedelemügyi miniszter leirt a város közönségéhez, hogy a majsai uti vasuti felüljárót csak azon esetben hajlandó felépíttetni, ha a város az építéshez százezer koronával járul hozzá. Ezen ügyet a 26-diki közgyűlés elé terjesztik.

— **Nagybetek adminisztrátor.** Takács János, aki a múlt nyár óta adminisztrátora a ludasi plébániának, s aki e rövid idő alatt megnyerte híveinek rajongó szeretetét, sulyosan megbetegedett, úgy hogy sokan elértéért aggódnak.

— **Az ipartestület új alelnöke.** Az ipartestület ujonnan megválasztott elöljárósága f. hó 19-dikén tartotta meg alakuló ülését, melyen alelnöknek szótöbbséggel Knapecz Jakabot választották meg.

— **Városi közgyűlés.** Szabadka törvényhatósági bizottsága folyó hó 26-án tarja rendes havi közgyűlését. A tárgysorozatból kiemeljük a következőket: Tanács javaslata az 1908. év folyamán építendő új tiz tanyai iskola felépítésére vonatkozólag. Richter Nándor és Márkus János Sylvius ideiglenes főgimnáziumi tanárok kérelme végelegetés véget, Mucsi Mihály kisdudovó kérelme fizetés emelésért, Osztrgonác Mihály, főgimnáziumi tanár kérelme három havi szabadságért; a gyermek ligának megszavazandó segély. Kupert József, Vojacek Ferenc templomzenész, Csipak Sándor rendőr nyugdíjazása; a huskiviteli részvénytársaság által fizetendő vágási díjak megállapítása, kereskedelemügyi miniszteri leirat a beruházási alapból létesítendő törvényhatósági utakat illetőleg; a legelő díjjak lefizetésére adandó halasztás; javaslatok a Hosszu-utcában téglajárda, a Kőlesey-utcában aszfaltjárda, a Magyar-utcában aszfaltjárda építése tárgyában; Varga Károly házának megvétele.

— **A zombori villamos vasut.** A kereskedelmi miniszter előmunkálati engedélyt adott Schöffer József mérnöknek Zomborban létesítendő villamos vasutra.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Takács János, városi rendőri igatát. Felesége, Hegedüs Mariska meghalt. Temetése holnap, szombaton délután 4 órakor lesz.

— **Kizárt oláh kispapok.** A magyar keresztény ifjuság egy emlékalbumot köröztet mostanában aláírás végett a katolikus intézetekben. Az emlékalbumot az ifjuság X. Pius pápának akarja átnyújtani ötven éves lelkipásztori jubileuma alkalmából. Az album megérkezett a nagyváradi latin szertartású papnövevénybe is, ahol természetesen a növendékek lelkesedéssel írták alá. Akadt azonban a harmadéves hallgatók közt négy fiatal papnövény, akik megtagadták az aláírást. Erre a lépésre — ugymond — az kényszeríti őket, hogy ők első sorban románok és csak azután katolikusok, az emlékalbumot pedig a magyar keresztény ifjuság szerkesztette és küldi a pápának, ők tehát román létükre nem csatlakozhatnak a magyar ifjuság üdvözlő akciójához. Az aláírás sztrájkjának igen sulyos következménye lett. Az intézet rektora, Bundala Mihály hiába kélelte a román ifjakat, hogy írják alá az emlékalbumot és ne fitogtassák, ilyen sértő formában, magyar ellenes érzelmeiket, a négy román papnövények nem hajlott. Az igazgató felszólítására ismét csak azt válaszolták, hogy nem írják alá az emlékalbumot. Erre az igazgatóság összeült és a négy, rebellis papnövényeket az intézetből kizárta. A szigoruhatóározatot tegnap jóváhagyta Fetser Antal c. püspök is. A négy román diák már tegnap eltávozott az intézetből.

— **Dijnoki kinevezés.** Biró Károly dr. polgármester Kalmár Miklóst a kórházba dijnokká nevezte ki.

— **A katonák szabadságolása.** A rendeleti közlöny jelenti, hogy a király elrendelte, hogy az összes szárazföldi parancsnokságok az 1908. évi nyári gyakorlatozási programba próbaképpen beékeljék mintegy három heti szünetelését a fegyvergyakorlatoknak és hozzájárult, hogy ez időben a legénységet az aratási munkák céljára szabadságolhassák.

— **A korcsmák ellen.** Somogy megye közgyűlése elhatározta, hogy vasár- és ünneppnapokon déli 12 óráig bezárja a megye területén az összes vendéglőket és borméréseket. A somogyvármegyeiek ezt a határozatot elküldték Szabadkának is, hogy itt is hozzanak hasonló határozatot.

— **Iparos tanfolyamok.** A kassai m. kir. állami felső ipariskolában folyó évi április hó 1-én a következő iparos továbbképző tanfolyamok nyílnak meg: Géplakatosok tanfolyama, heti 9 órával, tartama 3 hónap, gáz- és benzinmotorok kezelése, heti 10 órával, tartama 1 hónap, Alapismeretek a villamosságról, heti 6 órával, tartama 2 hónap. A tanfolyamok célja: iparosoknak és iparossegédeknek alkalmat adni arra, hogy a gyakorlatban szerzett ismereteiket a kor igényeinek megfelelően kiegészíthessék. Az előadások hétköznap esti 7 és 9 óra között és vasárnap a délelőtti órákban fognak megtartani. Beiratkozni lehet a m. kir. állami felső ipariskola igazgatóságánál minden vasárnap délelőtt 8 és 10 óra között.

— **Tűz.** Ismét a Bem-utcai Tamasi házból volt tűz. Az udvaron levő kukorica szár és goré égett le. Tűzoltóinknak sikerült hamarosan lokalizálni a tüzet. A tűz keletkezésének az okát eddig még nem állapították ugyan meg, de valószínű, hogy gyújtogatás forogt.

Halálos szerencsétlenség.

A napokban Bezdánból jövet nagy kétséssel érkezett Bajára a magyar hajó. Egy csikli okozta a galibát, melynek szomorú a vége.

Hajóseembereknek valóságos rémeik a bácskai Monostorszegnek sokacai, kik éjnekéjszakáján is vakmerően járnak a Dunát, gőzhajókra rá se hederítve, előlük a világot ki nem térve. Pénteken még a hajnal fölvirradása előtt csiklibe ültek Monostorszegen Milosevics Márton és Dobos Marin s Apatin felé indultak, hogy ott a pálinkafőzéshez engedélyt kérjenek. A „Pápa-sziget” mellett egyenesen nekivettek a fölfelé haladó magyar hajónak, melyről a ladikot — mint hogy ezen lámpa nem volt — csak akkor vették észre, midőn az két hajó-arasznyira fölbukkant a sötétből.

A hajóskapitány iziben visszavezette a gőzöst, de a ladikosok se jobbra, se balra ki nem tértek s a viz a hajó orrához csapta alkotmányukat. A kis csónak fölborult, a vigyázatlan utasok kifordultak belőle s Milosevics a hajó baloldalára, Dobos pedig a hajó jobb oldalára került a vízben.

A kapitány Milosevics után mentőcsónakot küldött, a hajó másik oldalán pedig vízbe dobatta a mentőövet. Milosevicsot szerencsésen kimentették a hullámokból, de Dobos — bár a hajó személyzete és sok utasa váltig biztatta a mentőövet megragadására — az övet el nem kapta s kevéssel utóbb elmerült a vízben. A mentőcsónakon utánna siettek, de nem akadtak rá.

A holttestet a víz még aznap kivetette. A nyomozás adatai szerint a szerencsétlenségnek maguk a csónakosok az okai.

A haj, szakáll és bajusz gyors és dús növekedését elősegítő, a hajhullást, kopaszodást és elkorcsosodást meggátoló egyedüli szer az **Illés-LILIAM-HAJSZESZ.** Zsíros hajnál a „Lilium-Hajszesz”, száraznál a „China-Pomádé” használandó. Hajszesz ára 2 kor. China-pomádé 1 kor. Kapható az egyedüli készítőnél: **Illés Antal** vörös kereszt gyógyszerárában a főposta átellenében **Szabadkán**, Népbank-palota. 326-2.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Szombat: A gésák.
Vasárnap: d. u. Gyurkovich leányok, este Varázskeringő.

KÖZGAZDASÁG.

** **A vetések állása.** Február hó 2-ik és március hó első felében az időjárás tulajdonképpen csapadékos és részben eléggé enyhe volt. A sok csapadék, részben eső, részben pedig a gyors olvadásnak indult hóesés a zsege növényzetre jótékonyan hatott, úgy hogy a vetések meglehetősen javultak. Az őszi vetések az őszi folyamán nagyon sok helyen ki sem keltek s ezeken a vidékeken a földben maradt vetőmag megromlásától is féltek a gazdák. Ezzel az agálylál szemben ma megnyugvással konstatalhatjuk, hogy az enyhe lefolyású tél után alig van nagyobb terület, ahol a vetések ki nem keltek, illetve a vetőmagvak elpusztultak volna. Amennyire az időjárás engedte, a gazdák szorgalmasan hozzáálltak a földek megműveléséhez. Több helyen elvetették már a zabot, árpát, és a mesterséges takarmányok közül a zabos búkkönyt, lóherét és lucernát. Szórványosan a burgonya ültetése és a kertiek vetése is megindult, — tengeri alá pedig a talaj előkészítése szintén folyamatban van. A szőlőkben és a gyümölcsfák körül is foglalatokodnak a nép. Sajnos, hogy a sok hernyófészkek pusztítására nem mindenütt fordítanak kellő gondot. Az őszi vetések — bárha e részben a vélemények eltérők, — egészszben véve mégis tűrhetőnek és kielégítőnek mondhatók. Férget- és rovarkár eddig még alig volt észlelhető. Rosszul telelt csupán a repce, amely sok helyütt elpusztult. A jószágállomány nagyobbára jó kondícióban van; egészséges, ritka helyen van baj és az is inkább csak helyi jellegű. Minthogy a munkaszívonyok állandóan javulnak, ország-szerte már jórészt megkötötték az aratási szerződéseket, remélhető, hogy a tavaszi munkálatok is rendes időre teljesen simán befejezhetnek.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjusági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

=: könyv-, papír- és írószerekkereskedésében =:
Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőrömczy Ernő. 83

A „tern” vagy „quatern,” amit ő mondott, előre biztosan nyert, akár mérget vehetett rá az ember, de aztán tisztelték is szörnyen. Nem is volt ám hozzászokva, hogy csak úgy rövidesen kitegyék az utcára a szürét.

A nyolevanadikat gázolta már, s eltöpörödött, megroskadt egészen. Amint ott a koszik közé bukdácsolt, majd hogy le nem hágt a csuhája alját; csoda volt, hogy orra nem esett. Az a sok fuvaros meg szolga, ki az ajtó előtt ácsorgott, nagy bujában ügyet sem vetett rá. Oly parányi, vézna volt az alakja, hogy a csuhát inkább a kemény daróc, mint a benne rejtőző kis barát tartotta egyenesen. Sőt még tán a gazdáját is ő maga óvta meg az eséstől.

Donna Micaela utolérte Fra Felicet, s karját a magáéba fűzte. Nem nézhette, hogy

ez az ember mint fogózik a lámpaoszlopokba, s mint ütődik egyre a kiálló lépcsőkbe. Fra Felice észre sem vette, hogy valaki megkönyörült rajta. Dörmögött, szitkozódott akár csak egyedül, s a saját cellájában lenne.

Donna Micaela nem győzött csodálkozni azon, hogy Fra Felice oly nagyon haragszik Miss Tottenhamre. Tán kint járt a klastromban, s valami értékes képet, vagy műkincset vitt el onnan? Ugyan mi más lehetne az oka?

Mert Fra Felice már hatvan esztendeje lakik a nagy ferencrendi klastromban, mely a Porta Aetna előtt San Pasquale templomának tőszomszédságában fekszik.

Mikor már harminc évig volt a ház lakója, az állam tette rá kezét erre a kolostorra is, s egy világinak adta bérbe. A barátok elszéledtek onnan, de Fra Felice nem követte őket. Nem fért a fejébe, hogy szent Ferenc házáat oly könnyű szerrel lehessen elkötyavetyélni.

S ha már idegen kézre került a klastrom, Fra Felice csak annál szükségesebbnek tartá, hogy mint lekipasztor megmaradjon helyén. Ugyan, ki más huzná a harangkötelet az „Angelus”-ra; ki látná el a betegetek utaraválóval, ki gondozná a klastrom szegényeit, ha nem ő? A sötét folyosó egyik szögletében egy szűk cellát választott magának, s úgy tipegett ott ki-be, mint valamikor régen.

A kereskedő, ki a klastromot megvette, még csak be sem kukkantott soha. Még csak feléje sem nézett, csupán a házhoz tartozó szőlőhegyekkel törődött. Így hát Fra Felice egyedül uralkodott a hatalmas épületben. Nap-nap után körüljárta, pótolta a lehámló vakolatot, s meszelt is rajta, ha lekoppott a fal. S a kolostor szegényeit most is csak úgy gondozta, mint azelőtt. Egy-egy körutájában, ha végigjárta az Aetnamenti városokat jóslásával annyi alamizsnát szerzett össze, hogy már rég gazdag ember lehetett volna, de ő mindenét a szegények közt osztotta el.

De nemcsak a klastromnak, hanem templomának sorsa is aggasztotta egyre. A háboruk idején vér és paráznság fertőztette meg, most már szent misét sem szabad bemutatni benne. Fra Felice ezt sem tudta megérteni. A templom, hol fogadalmat esküdtött az Urnak, szent volt előtte még mindig.

Legujabban az bántotta, hogy a templom immár végső pusztulásnak indult. Tehetetlenül kellett néznie, mint cipelik el az angolok a szőszéket, az imazsámolyt, a drága szőnyegeteket sorba. Aztán más urak jöttek, kik a palermói muzeum részére a csillárokat, a képeket, s az értékes miseruhákat csomagolták össze. Vértől szívele látta mindezt, s mitsem tehetett ellene. Lelke mélyéből gyűlölte a szentségtörő templomrablókat, s mikor Donna Micaela úgy magából kikelve látta, bizonyosra vette, hogy Miss Tottenham is a templom kincseiből akart valamit magával vinni.

Csak hogy nem ez volt az ő haragjának oka. Most, hogy egészen kifosztották templomát és senki sem kutatott már benne, elhatározta, hogy újra fölékesíti azt. A gazdag angol nő pompás szentkép gyűjteményére gondolt mindjárt. A lakomán, mikor a Miss oly leereszkedő szives és barátságos volt mindenki iránt, bátorságot vett magának, s azt a Madonna szobrot kérte tőle, mely drága selyem ruhába van öltöztetve, s szeméből egy egész mennyország ragyog elő. Miss Tottenham meg is ígérte, hogy kérelmét teljesíteni fogja. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

M. A ma megkapott cikke igazán mély filozófiára vall. Amde épen e mélység okozza, hogy félremagyarázásokra adhatna okot. Az életért való küzdelemről feltétlen precízitással lehet csak írni, nehogy az erkölcsi törvényekkel összeütközésbe, esetleg csak látszólagos összeütközésbe is kerüljünk. Ezért ez első cikke, melyet nem közölhetünk, habár igazságainak értékét elismerjük. Nem értjük, miért kíváncsi ön a levelében említetekre? Néhány innen-onnant és néhány riportot csakugyan kaptunk azok alatt a nevek alatt, ami azonban még nem jöveim a munkatárságra. A W azonosságát nem árulhatjuk el. Tetszik tudni; ez olyan kényes dolog, aminőről szerkesztői üzenetekben is csak kivételesen írunk.

Szőlőoltványokat szállít, faj-
tisztaságért
jótállva leg-
dusabb választékban a már évek óta első-
nek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küsküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**
Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye).



Tessék képes árjegyzéket kérni!
Az árjegyzékben található az ország
minden részéről érkezett **elismerő le-
velek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos
megrendelésének megtétele előtt az ismer-
ős személyiségektől úgy szó, mint írás-
belileg bizonyosságot szerezhethet magának
**fontos szőlőtelep feltétlen megbiz-
hatóságáról.** 126-47-31

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon
a második kiadást. Ezen kevesek
közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely **első
kiadásában 120,000 példány-
ban kelt el**, s most újabb 15,000
példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.
Kapható: kiadóhivatalunkban.

HIRDETÉSEKET

árszabályzat szerint
felvesz a kiadóhivatal

SZABADKÁN,
Rákóczi-utca 20. sz.
és
FILOY JENŐ
papirkereskedő
Damjanich-utca 106. sz.

„Gépész”

című műszaki lap az egyedüli, mely
hivatásosan foglalkozik a gépészek
társadalmi helyzetével és ingyenes
közvetítésével, melynek előfizetési ára
egész évre 4 korona, félévre 2 korona
10 fillér. A gépész és kazánfűtői vizs-
gára előkészítő kézikönyv 2 korona
85 fillér. Kazánfűtői és összes gépé-
szeti vizsgákra előkészítő kézikönyv
130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér.
Villamossági káté villanycsengők és
telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér.
Aratógépek szerkezete és kezelése 1
korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti
zsebnaptár, mely a gépészeti tudni-
valók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.



Lapunk kiadóhivatalában

kapható

keresztényszociális röpiratok:

A szociáldemokrácia. Képek a
szociál-
demokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy
János. Kitűnően mutatja be azokat a ké-
peket, melyeket a vezér urak rajzoltak
egymásról. 1 darab 6 fillér, 10 darab 50
fillér, 100 darab 4 korona.

A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ara 60 fillér.

Mit kell tudnunk.

Irta Szalánczy A.
Kérdésekben és
feleletekben adja a szocializmus elemi ismereteit és részletes utasítást egylet-
alakításhoz. Ara 10 fillér.

Le az álarccal.

Irta Haller István.
Kérdés- és felelet-
formában letárgyalja az összes szociál-
demokrata hazugságokat, vezéreiknek saját
szavait idézve. Ara 20 fillér.

Korunk sebe és a nyomor

vámszedői. Irta Huszár Károly. A
szociáldemokrata prog-
ram rövid, esztanós cáfolata és a szociál-
demokrata vezérek leleplezése. Ara 30 fill.

Zsidóméreg.

Irta Huszár Károly. A
Talmud népies ismerté-
tése eredeti idézetekkel. Ara 30 fillér.



A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyház-
megyénkben előírt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés
esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Rak- tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Rak- tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron) ivenként	—	08	17	Informatio de Capellanis	10 péld.	— 30
2	Bérmáltak anyakönyve	—	08	18	Informatio de Parochis	—	40
3	Egybekeltek anyakönyve	—	08	19	Kivon. a kereszteltek anyakönyvéből (mer. pap.)	50 drb	1 50
4	Meghaltak anyakönyve	—	08	20	Születési bizonyítv. polgári házasságkötéshez	1	—
5	Misealapítványok naplója	—	05	21	Bérmacédula	—	20
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítvá- nyozott szent misék pénztáráról	—	06	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. pap.)	1	50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	—	06	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből	1	50
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	—	06	24	Családi értesítő	1	50
7	Kegyves alapítványok naplója	—	05	25	Eljegyzési értesítés	1	—
8	Kegyves alapítványok pénztári számadása beliv	—	06	25b	Insinuatío sponsalium	1	—
8a	„ „ „ „ küliv	—	06	26	Dimissio	1	—
9	Templompénztári napló	—	05	27	Alapító levél	25 drb	1 —
10	Templompénztári számadás, küliv	—	06	28	Nyugtanyakönyvecske az egyh. pénzt. adósaí számára	1	—
10a	„ „ „ „ beliv	—	06	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon.	10 péld.	— 40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	— 40	30	Latin misejegyzék	10 iv	— 40
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	—	40	31	Párber napló	10 iv	— 40
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	—	40	32	Kötelezvény	50 drb	1 —
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	—	40	33	Gyónó cédula	500 drb	2 —
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	—	20	34	Esketési bizonyítv. anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1 —
16	Értesítvény népoktatási intézetekről	—	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1 —
				35n	„ „ (német szöveg)	50 drb	1 —
				35b	„ „ (bunyevác szöveg)	50 drb	1 —
				36	Jegyesek anyakönyve (merített papír)	ivenként	— 08

Ki nyomtatvány-szükségleteit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz,
hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő
Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908 március 1.

**A Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat m. sz.
igazgatósága.**

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.